

342

I. N. 3.
DISSERTATIO POLITICA
^{De}
**MAJESTATIS
JURE,
ECCLESIASTICO.**

QVAM
**IN REGIA ACADEMIA ABOENSI
CUM CONSENSU ET ADPROBA-
TIONE AMPL. FAC. PHIL.**

SUB DIRECTIONE
Præclarissimi VIRI
DN. M. SIMONIS PAULINI
Lingv. Orient. Profess. celeberrimi,
Promotoris reverenter colendi.

Pro Magisterii Gradu
Sobriè Philosophantium censura submittit
GABRIEL M: STEENBERGIUS,
Aust. Finlandus.

In Aud. Maximo ad diem 2. Junij 1685.

Impr. apud JOH. L. WALLIUM, A.T.

1. **THE** **TH**
2. **THE** **TH**
3. **THE** **TH**
4. **THE** **TH**
5. **THE** **TH**
6. **THE** **TH**
7. **THE** **TH**
8. **THE** **TH**
9. **THE** **TH**
10. **THE** **TH**
11. **THE** **TH**
12. **THE** **TH**
13. **THE** **TH**
14. **THE** **TH**
15. **THE** **TH**
16. **THE** **TH**
17. **THE** **TH**
18. **THE** **TH**
19. **THE** **TH**
20. **THE** **TH**
21. **THE** **TH**
22. **THE** **TH**
23. **THE** **TH**
24. **THE** **TH**
25. **THE** **TH**
26. **THE** **TH**
27. **THE** **TH**
28. **THE** **TH**
29. **THE** **TH**
30. **THE** **TH**
31. **THE** **TH**
32. **THE** **TH**
33. **THE** **TH**
34. **THE** **TH**
35. **THE** **TH**
36. **THE** **TH**
37. **THE** **TH**
38. **THE** **TH**
39. **THE** **TH**
40. **THE** **TH**
41. **THE** **TH**
42. **THE** **TH**
43. **THE** **TH**
44. **THE** **TH**
45. **THE** **TH**
46. **THE** **TH**
47. **THE** **TH**
48. **THE** **TH**
49. **THE** **TH**
50. **THE** **TH**
51. **THE** **TH**
52. **THE** **TH**
53. **THE** **TH**
54. **THE** **TH**
55. **THE** **TH**
56. **THE** **TH**
57. **THE** **TH**
58. **THE** **TH**
59. **THE** **TH**
60. **THE** **TH**
61. **THE** **TH**
62. **THE** **TH**
63. **THE** **TH**
64. **THE** **TH**
65. **THE** **TH**
66. **THE** **TH**
67. **THE** **TH**
68. **THE** **TH**
69. **THE** **TH**
70. **THE** **TH**
71. **THE** **TH**
72. **THE** **TH**
73. **THE** **TH**
74. **THE** **TH**
75. **THE** **TH**
76. **THE** **TH**
77. **THE** **TH**
78. **THE** **TH**
79. **THE** **TH**
80. **THE** **TH**
81. **THE** **TH**
82. **THE** **TH**
83. **THE** **TH**
84. **THE** **TH**
85. **THE** **TH**
86. **THE** **TH**
87. **THE** **TH**
88. **THE** **TH**
89. **THE** **TH**
90. **THE** **TH**
91. **THE** **TH**
92. **THE** **TH**
93. **THE** **TH**
94. **THE** **TH**
95. **THE** **TH**
96. **THE** **TH**
97. **THE** **TH**
98. **THE** **TH**
99. **THE** **TH**
100. **THE** **TH**

1711. 9. 21. MONDAY NOV.
1711. 9. 21. MONDAY NOV.
1711. 9. 21. MONDAY NOV.

Digitized by Deekshita

Ad

Venerabilem & Humanissimum
VIRUM-JUVENEM,

DN. GABRIELEM STENBER-
GIUM Austro Finlandum,

Philosophiae Candidatum meritis-
simum, amicum meum colendum:

GABRIEL STENBERGIUS.

ἀναγεγμιστόμενος

Ast ne LIBER GREGIBUS:

ἐξεργασία.

Ecce mihi GREGIBUS sacris sacer-
esto Minister,

Ast ubi falsa docens, iste ne
LIBER erit.

L. Mz

ENEVALD. SVEN.
Q.G.A. S.S. Theol. Doct,
P, P. P.

*Ad virum Venerabilem & quævis elegancia
vita & eruditionis conspicuum,*

DN. GABRIELEM STENBER-

GIUM ,

Phil. Candidatum laudatissimum, fauto-
rem & amicum meum singulariter di-
lectum, hac vice pro honoribus in
Phil. summis obtinendis, doctè
differentem :

A Non existimulas Musas bac arte
sacras
STENBERGI, ut repetas digna bracea
brevi ?

Ecce cibors sophiae, tibi plaudit & opti-
ma cantat

Carmina palladio comemorada choro:
Euge decus charitū patria spes certa lycae
Ipsa arbusta sonat & sonat Aura simul:
Accipe pro meritis, laurum rutilaenq;
corollam,

Inq; decus cleri, crescere perges sacri!

gratulabundus subito scripsit

JOH. FLACHSENIUS,

Mat. Prof. Ord.

Cum consensu omniū doctorum maje-
stas regalis sit in civitatibus summa po-
testas; miror quid cogitant illi, sive adulati-
onis, sive audaciæ magistri, qui potentia
populoru[m] huic auctoritati æqualem faci-
unt. Nam vel sublimior erit, & tunc regis
potestas esset nulla; vel æqualis, & tunc
a duobus Solibus illustraretur Imperia,
qui fulgor abominabilem confusionem
induceret: Si vero minus est istud gen-
tium regimen, in obsequiis gloriam na-
rum; inde concludit recta ratio, illud
personaliter subordinari, & sic nullam esse
majestatem plebis. Enimvero sicut siderū
princeps obscurat non tantu[m] reliquias stel-
las, verum etiam nubila dispellit & omnia
serenat: sic Monarchalis dignitas in so-
lio sedens, non tam effuscat quam ex-
pellit realis majestatis monstrosa privi-
legia. Sed isti fundamento, nulli alii,
quam qui Principum regicidia defen-
dunt, totaliter innituntur Nos vero no-
vimus bene & didicimus, summas pote-
states originem soli Deo debere, ipsumq[ue]
æternum Numen eas tradere regibus
tanquam justis & germanis vicariis. Ut
enim civitas sit civitas, habebit ubi

Venerabili & Praestantissimo

VIRO-JUVENI,

DN. GABRIELI STENBERGIO,

Philosophiae Candidatodignissimo, Patriotæ,
amico & commilitoni honorando, de felici
studiorum, tam Philosophicorum, quam pie-
tatis, successu, præceps gratulatio:

Fluctuat in terris pia Gens, ceu turbine
fertur

Acta per æqvoreas hospita navis aquas,
Non tamē opprimitur ponte, qvia jura carinæ
Ipse tenet CHRISTUS, REX Palinurus adest,
Munus Apostolice pieratis pellere remis

Hanc satagit navim, iusta docendo Dei,
Navita præsidio navi est; Ecclesia, Tibi
Præsidio semper Rex Palinurus erit.

Ovam dedit

AND. WANOCHIUS, Pb. pr. & Hist. Prof.

Nαι τὸ ἔρευνησαι τὰ γεωφῆς αγίας, πλὺν
μᾶλλον
ἔχει μὲν εὐδαιμον, πέλεον τε ράσον, βέβαιον τε
Σύμφορον, ὡφέλιμον, τὸ μὲν ταῖς σοφίαις ἄμα
Μάστιξ, (ἄντα
Ταῖς μὲν ἐλευθερίαις συζεύγμενον. Ταῦτα τὲ
ΣÙ ΣΤΕΝΒΗΡΓΙΣ, με, Φρονιμῶς ποσφῶς ε-
πισημος.

Ἄλιγτον οὐ Θεὸς Στέφανός Σοι ἀεὶ ἀφθαρτος!
σκηνοδίας εὔχεται
SIMON PAULINUS.

PROOEMIUM.

Omnium in unum coalescens
multitudo, vitaq; communio-
ne colligata necessario consti-
tuit, societatem, que sicut in
statu civili, liceat partibus suis
fuerit optime constituta & le-
gibus munita, haudquaquam tamens sine impe-
rio & prudenti rerum administratione diu sal-
va consistere potest: ita non minus in statu sacro
communitas illa, sine gubernatione & ordinatio-
ne supremæ Potestatis, fixa constare haud valeat,
quippe, illa destituta haud aliter ac ruinosum
quoddam ædificium facile destruitur, & per se
concidit: quemadmodum itaq; corpus sine ani-
mâ, cælum sine sole, armenta sine Pastore eran-
bunda vagantur: sic Ecclesia sine regimine.
Est enim homo velut equus effrenis, eodq; deterior,
quo naturâ contumacior, & in vicia propen-
sior; Ast ubi imperium floret, ubi ius, ubi regi-
men, ibi nulla confusio, nulla regnante seclera,
sed tranquilla dicitur vita. Quod verum esse
cognoscimus, oculis subjiciendo notabile Chry-
sostomi dictum dicentis: Majestatem si sustuleris
omnia simul pessū ibunt, ita ut neq; urbes, neq;

agri, neq; domus, neq; forum aut aliud aliquid
consistere queat, sed omnia simul subvertun-
tur, potentioribus imbecilliores devorantibus.
Unde certò constat quod Ius Majestatis non mi-
nores in statu bierarchico & seculari effectus
producit, quā anima in viventibus. Mibi itaque
cum ab Ampl. Senatu Phl. id injunctum sit
muneris, ut Exercitium quoddam, specimenis
loco publicum in Philosophia deponerem, quan-
quam de argumēto cogitans, plurimum su-
spensus fueram, tulit in sententia, sublām du-
bitatione, hanc materiam in cūculo ostensam
candidis censorum judicii exponere, atq; in ea
ob insignem cum in Philosophia sum in Theolo-
gia utilitatem, præ reliquis, ingenii mei vires
exercere. Fateor quidem, in antecessum, mei
non fuisse insituti hec rerum pondera solidè
in eōcum pertractare, ut mererentur Polemicè,
quā rationē prolixior effet conscribenda disser-
tatio; sed id relinqvens industria feliciorum
ingeniorum, tantum placuit mentem meam his
Thesibus ut paucissimis delineare, tanto certius
his ausis confisus benevolum Lectorem benignā
interpretatione faventem, quanto novi has e-
rudie & oppositioni ensam dare. Interim O Deus
qui solus nosti, in quem finem hoc quidquid est,
directum sit. fac, ut his horis radius sapientiae
tue resplendeat nostre intelligentiae, ut tuas
exhilaraci auxilio, laudes Jebova tuas, nobis
diesque resonemus. Sit itaque

GRATIA MESSIA SECUNDANTE.

THESIS I.

Magnam esse Majestatis eminentiam & auctoritatem circa medium disponenda ea, quae ad salutem utilitatemque tam corporalem quam spiritualem membrorum Reipublicæ pertinent, inficiari nemo potest, qui ejusdem necessitatem, in vita symbiotica ex auctiori judicij lance expenderit: nam quemadmodum Solare Corpus splendore suo lucidissimo non duntaxat cuncta sydera antecellit: verum etiam radios suos intensissimos, in hac inferiora diffundit, sic fovendo ea, ut beneficio illorum cuncta vigeant, conservari incipient, virescant. Consimili ferme ratione, Majestas non tantum certa Reipublicæ membra, dignitate, splendore, auctoritate nec non potestate antecellit, quin etiam hunc suum vigorrem in omnes Reipublicæ status dilatat, sic nutriendo eos, ut subditi sub hac sanguinem umbra, tutela ac defensione gaudcent, conserventur. Sicuti ergo

inter ea quæ civilem vitam concernunt
quæq; ad ejus directionem & conser-
vationem spectant, primam sibi eamq;
supremam potestatem non immerito
vendicat Majestas, quod ipsum non tan-
tum ipsius vocis Appellatio innuere vi-
detur verum & Salomon suo comprobat
calculo dum dixit: *a.* *Corruit populus ubi
non est gubernator.* Ita non minus circa
sacra, summis potestatibus competit im-
perium, de quo nemo eximere susti-
net, nam sicut in homine una est vo-
luntas; quæ cunctis membris membro-
rumq; actionibus imperat, ita in politi-
co isto corpore quod imperat unum est,
quodq; nobis liquet è sacro codice πᾶσῃ
γὰρ ψυχὴ ἐξσώματος ὑπερεχόσας ὑπεραγ-
σεθε Rom. 13. v. 1. Unde infer-
etur ijsdem quoque subijci sacra sacro-
rumque Administros, conveniens est
dicit Grassvinkel c. quod effectum da-
re nequeunt sacerdotes per suos sermones,
hoc terrore sui summa ut faciant potesta-
tes. Quamobrem, nunc ex necessi-
tate

tate rei, & ratione instituti præcisō longiori verborum ambitu, aggredimur ventilare hanc quæstiooem inter Poli-
ticos exortam, An & Quantum summæ
Potestatis imperium extendat se in sa-
cra? hoc est de quo impræsentiarum hic
noster discursus instituetur.

THESES II.

Factum hoc vertigine rerum huma-
narum, ut divulsis animis in variis
sententias, & mutata cum rebus tempo-
rum sectâ, contrariam opinionem non-
nulli antiquitus conati sunt obtrudere,
quare non mirari subijt, licet conten-
tionis serra de bac quæstione discussien-
da non segniter reciprocari cœpit, alius
in negantem ceteris vero in affirman-
tem descendantibus sententiam, eorum
qui in negantium castra transierunt, pri-
mas tenere videntur pleriq; Pontificij
utpote Bellarmiæ qui pro errore habet:
a. Si quis Principes seculares vocet Ecclesiæ
Optimates, & doceat Ecclesiæ curam & regi-
men ad eos pertinere hanc etiam senten-

tiam repetere tumidus sic allaborat di-
cendo: *b* Ad Magistratum non pertinere ju-
dicium de Religione illam Doctrinam in
hoc generè multò injuriam esse juri
Majestatis circa sacra, fatendum omnino
est ut & hæc dogmata quæ in lucis pro-
scenium emittere non erubescunt scili-
cket quando dicunt: Tantum curam reli-
gionis pertinere ad præscriptum ministrerū Ec-
clesia. Propriè sic Ecclesiasticis vendi-
cantes hanc autoritatem, Majestatem
que in his subjectam esse ministris
ecclesiæ, eosq; nihil dependere à Ma-
gistratu. Hujus vanæ quoq; opinionis
præconceptæ suit prolixus ille Jesuita
Becanus, qui aliquot opuscula de hoc
Thematæ conscripsit, cujus scripta hic
citare non necessarium duco, quoni-
am sic hic Discursus, in immensum, præ-
terspem, excresceret opus, tantum argu-
amus eos cum *Leone I.* sic dicente in E-
pistola sua ad *Leonem Augustum*: Si
Principum nihil interest rerum sacrarum, cur
de negotijs Ecclesiasticis in Codice, in Novellâ

in Authenticis tot angusta leges atq; consti-
tutiones, tot in nostris & omnium Christiano-
rum annalibus edicta regia, tot deniq; senatus
consulta. Et notabimus duo extrema in
hac contentione diligenter esse evita-
da scilicet ne aberretur vel in excessu si-
c ut illi faciunt qui suppresso ministerio
omnem Ecclesiasticam potestatem Ma-
jestati soli attribuunt, omniaq; ad ejus
voluntatem conformanda esse autu-
mant, vel in defectu, utpote illi hallu-
cinantur qui Potestatem supereminente
ab omni prorsus rerum sacrarum im-
perio esse alienam, illamq; tradendam
solis Doctoribus existimant. Nos au-
tem ab utrisq; divortium facientes, me-
dia semitâ tutissimè ibimus, ut ita inter
Scyllâ & Charybdim tutius navigare va-
leamus, statuminantes ad Magistratum
omnino pertinere aliquod rerum Ec-
clesiasticarum jus quod restrictum &
certis limitibus includendum est.

THEISIS III.

Prælibatis ita breviter illis quæ ad the-
ses præliminares spectant operæ pretiū

erit; exigente connexionis ordine',
 interiorem mentis aciem demittere
 in evolutionem ipsius Thematis , ut
 sic nobis facilior via sternatur, ad itaque
 paulò latior fiat ad consideranda inte-
 riora rerum substratarum. In hoc autem
 negotio ὀροματισίαν ventilandam suscipi-
 mus, in qua primo se sistit ἐπύκριτος ;
 cuius est altiori ventis indagine in
 primam vocis originem inquirere. Ies
 itaq; quod ad frontem disquisitionis
 vocabulo Moyses et Ecclesiastici conno-
 tatum apparet; suam appellationem haud
 inepit a supino jussum, verbi jubeo, ab-
 jectis per apocopen tribus literis poste-
 rioribus, cum Gvilielmo Grotio sortitam
 esse existimamus, a. nam que nos iura vo-
 camus, ea antiqui iusa sive iussa appellare so-
 lent. ὀμονυμίαν quod concernit, accipi-
 tur hæc vox pro necessitudine ; sic apud
 Plaut. Est mibi cum illo jus cognitionis et
 Amicitia, quales significations licet hæc
 vox plures nobis suppeditaret, illas ta-
 men tanquam ad nostrum institutum

minus

a. Gvilielmu. Grotius de Princ: iuris Nat:c. 1 § 2.

minus pertinentes omittimus & hoc in
 loco, pro iusso cuiusdam Potestatis su-
 pereminentis cui dicto audientes regi-
 mini ejus obtemperare tenentur quasi
 pro præcipua significatione accipimus.
 Sequestrata ita acceptione vocis ad ius-
 ducendam deveniendum, de qua ut val-
 de solliciti simus non est è re, cum dif-
 ficultatibus non sit exposita, ne videa-
 mur nodum in scirpo quærere; nisi for-
 te quis Regimen & imperium, voluerit pro
 synonymis habere cum in eodem sen-
 su convenienter; si vero cuiquam volupe
 fuerit sistere has voces in foro Philo-
 sophico ac juxta exquisitissimam Philoso-
 phici arguenda examinare non diffireat,
 quia inter illas quoq; aliquod subordiatur
 discrimen. Succedit huic ordini etiam
 Majestatis vocabulum quod licet mul-
 tis significationibus scateat eas tamen
 hic persequi animus non est, cum sint ali-
 us fori, quod si fecerimus excederemus sa-
 mè terminos nobis destinatos, desideran-
 tem interim videre istius nominis acce-
 ptionem ad Institutum Bacleri politic: lib. 2:
 cap. 1, remittimus.

THE.

THEISIS IV.

Hujus ideâ brevissime a nobis exhibitâ, justo jam ordine pergitus, propioremque accessum facimus ad ipsas seū plenariæ tractationis arâlusiones circa hanc non secus ac ceteri pro ingenij modulo rimaturi πραγματολογias ventilandas illustrationem, contemplatur autem illa nervum Argumenti per tractandi; certum quidem est hoc Ius Maiestatis Ecclesiasticum non uno ab omnibus Auctoribus definiri modo, cum varient suas Definitiones alijs atque; alijs verbis, interim tamen in ejus formaliter exprimendo svavi consonant harmonia, atque; eundem sensum inferunt, quare non dubitamus heic subjungere illam Definitionem quæ videre est in Politica illa comprehensa in Encyclopediâ nostra Synoptica, quæ respectu aliorum, insigni perspicuitate notabili, etiam brevitate gaudet, nobisque magis placet sic sonans: *Jus Ecclesiasticum est Potestas disponendi & administrandi media ad culum divinum aeternamque hominum salutem pertinentia politico corpori competens, omnium pri-*

mo se contemplandum heic sicut *Defi-*
nitum quod duabus integris vocibus hic
indigitatur: cuius proprietates cum ad-
tea circa ἀνομαλογίας enodationem vgn-
gilitae sunt, ejus itaq; hoc in loco o-
mnenem omittimus explicationem, ne ταυ-
τολογεῖν arguamur. Consequens verò
est ut datæ Definitionis partes essentia-
les consideremus loco conceptus conve-
*nientiae exprimitur vox *Potestatis*, jus Ma-*
jestatis esse potestatem non operosa in-
diget probatione cum non tantum i-
pfa rerum Magistra Experientia id de-
dit probatum, verum etiam unanimis
omnium Politorum consensus jam du-
dum evicit, Patet igitur ὡφαλμοφανῶς
quod tāta persona habeat potestatē, que
est ejus propria ac necessaria qualitas, a-
deoque ut nulla persona possit dici Maje-
statica nisi sit ipsi potestas, demonstran-
dū itaq; est hoc, quod loco generis est
positum de suo subjecto cui propriè com-
*petat scilicet *Majestati* cuius formalis ra-*
tio est esse potentem, respectu suorum
subditorum, in quos illa sese exerat &

ad quos dicat Respectum; Differentiam
verò exhibent verba in Definitione re-
duca quæ desumpta sunt Ab Objectis,
Majestatis autem Objecta circa sacra
quæ consistunt in dispositione & admi-
nistracione mediorum, ut patuit modò
ex allata Definitione quibus limitibus
illa sunt circumscripta in consequenti-
bus Thesibus conabimur exponere.

THESIS V.

Administratio itaq; illa Majestatis cir-
ca sacra primo occupatur in Religio-
ni Tutela & conservatione, oportet enim
sumimam Potestatem habere curam o-
mnium; primò quo pacto cultum divi-
num ac veram religionem studiosè pro-
pagare debet, idque potissimum, cum
ā Deo sit constitutus in Custodem utri-
usq; Tabulæ, cui custodia tam legum
divinarum quam humanarum deman-
data est, non intelligendo sic, quasi ea
tantum sit custodia personalis; ac priva-
te qvod Majestas pro sua persona non
minus ac reliqui præcepta observare
tendetur; verum etiam simul & præci-
pue

pōē Officialū ac publica , ut curam ha-
 beat quo pacto cultus divinus secundum
 Dei voluntatem & leges in regni terri-
 torio, insīgulīs civitatibus, in omnibus
 provincijs sincerè constituantur, exerce-
 antur, conserventur. Est enim talis cul-
 gus ac metus in Republica omnis felici-
 tatis publicæ, ac privatæ causa & origo,
 e contra vero contemptus Dei & negli-
 gentia cultus divini, omnis infelicitas
 & mali causa ; ubi verus Dei cultus
 ibi pax & concordia colitur, scandala
 omnia vitantur, & homines pij atq; ju-
 sti redduntur. In primitiva igitur Eccle-
 sia Christiani licet gravissimas perseceu-
 tiones perpetrati sunt, non tamen à Magi-
 stratu suo defecisse , aut se illi opposu-
 isse, sed pacem constanter coluisse le-
 guntur, ubi divinus cultus ibi consequi-
 tur infallibiliter salus æterna, quod con-
 stat ex eo : pietas habet promissionem
 benedictionis , quam cultores illius in
 hac atq; altera vita accipient. Promi-
 sit etiam Deus Abraham se Sodomam
 ob justos paucos ibi viventes non per-
 diturum,

diciturum, ubi notandum pium virum esse
 ingentem & pretiosū Thesaurū in Repu-
 blica, nam pij orant pro salute Reip. qvōrū
 precēs exaudit Deus: sic Samuel pro inco-
 lumentate populi orans exauditus est, Pauli
 precibus servati sunt omnes qui erant in
 navī. Hinc itaq; necessum est ut Majes-
 tas ante omnia verum Dei cultum, ve-
 ramve religionem tanq; vam imperij
 sui fundamentum plantari curabit, qvod
 fecerit vigebunt omnes virtutes inter-
 subditos & prosperabitur in omnibus su-
 is actionibus. Deinde incumbit Majesta-
 ti cura religionis orthodoxe conservan-
 dæ eamque in suum regnum introducen-
 dæ, juxta mādatum divinū. a. Vebaju mela-
 chim omenaich, veschar otehem meni kotaich.
 Unde dispalescit qvod Reges futuri erunt
 tutores ac Curatores nam emin quæ vox
 in textu Hebreo legitur significat pro-
 priè tutorem & nutritorem, a. rad, aman
 nutritvit in Hipbil credidit, nam sicut Tu-
 tor qui filium alterius in suam clientelā
 suscipit, & fideliter eum curat; sic impe-
 ratores decet qui veram religionē in sui
 a. Esa. 49. v. 23. def.

defensionacem suscepereant, eam probe
 instar parentis curare, scientes munus
 suum esse circa recticulus introductio-
 nem, introductæ conservationem, col-
 lapsi restitutionem, eoq; magis quo fa-
 teri necessum habeant se suum regnum,
 suamque potestatem habere à Deo tan-
 quam Vasalli a suo Domino, huc col-
 limant moderni Reges & Principes dum
 utuntur hoc titulo *Dei gratia*, sicutice
 medh Gudz Nåde qvibus verbis pro-
 fitentur hoc ipsum se nimirum ex so-
 la Dei gratia & beneficio illud esse
 qvod sunt, tantoque magis teneri &
 obligatos esse ad procuranda ea, quæ
 faciunt in honorem Dei & statum Ec-
 clesiasticum conservandum. Præterea
 spectat ad veri cultus divini Tutelam,
 hoc Majestatis negotium, ut prohibeat
 spargi falsa & blasphemæ dogmata qui-
 bus animæ pusilli gregis seduci facili-
 mè possint item ut operam det in re-
 movendis & amoliendis omnibus ob-
 staculis ac impedimentis qvibus salus,
 incrementa & progressus ecclesiarum

impediuntur, quare interdicta publicabit, ne falsa hereticorum scripta in regni provinciam importentur vendanturve, nec permittat ut Achæi ad publica Ecclesiæ officia admittantur, siue ostendunt se palam vel publicè tales esse, in religione non feret, nec eos qui ~~σαξιας~~ inducunt, qui aperta flagitia tuentur, & articulos ad salutem necessarios negant, vel in dubium vocant. Postea est Majestatis, non eò fine pati vel tolerare plures religiones ut per easdem quidem Syncretismus introducatur ideoq; est consultum unam eamq; veram approbare, in corde suo fovere & permettere ut in toto vigeat imperio, quâ nullum datur firmius unitatis ac concordiaz vinculum, ut enim Deus unus est, sic una erit formula rectè colendi Deum, quam Deus nobis proposuit & extra quam impossibile est Deo placere. nulla enim est communio luci cum Tenebris, nec Christo, cum Belial, & si Jehovah est Deus noster quare non sequemur eum. Tum deniq; est

est summae Potestatis cura circa conser-
vationem religionis monere per indi-
ciones publicas suos subditos ad cul-
tum Dei, ut agant ea quæ ex verbo Dei
ipsis sunt imperata; sic Deus præcepit
Mosi, Moses Aäroni, &c. hic vero populo,
ut sic in universo terrarum Orbe floreat
& dilatetur vera religio. Qvod si e-
anim senatus olim Romanustanti Reli-
gionem fecit, ut semper in causis de-
cernendis illud primo proponeretur
quod ad cultum Dei conservandum per-
tineret. neq; ullum, quantumvis grave,
negotium, religiosam hanc cōsuetudi-
nem anteverteret, si etiam Imperatores
Gentiles religionem veram esse Rei-
publicæ fundamentum judicarunt, eaq;
turbata, reliqua omnia quantumvis ma-
gna ac sublimia turbari iidem verè ce-
suerunt; multo profectò magis illud Chri-
stianis faciendum esse existimamus, qui-
bus melior divinæ veritatis circa præcor-
dia illuxit splendor, quiq; à Christo no-
men traxerunt, eidemq; hoc dederunt,

B

ab

b. Exod. 10. 33. 34.

ab illo deniq; salutem ac felicitatem di-
 maem expectabunt, immo ut rem ver-
 bo complector: Potestatis summæ mu-
 nus est sedulò providere, ne Religio Chri-
 stiana purior detrimenti aliquid patia-
 tur, sed potius sicut Justitia in foro, pax
 domi forisq;, ita Religio in Teraplis, pi-
 etas in Scholis vigeat, floreat, augeat.
 Talem curam antiquitus fuisse de Reli-
 gione, testantur tot piorum Regum ex-
 empla, cultum divinum & ritus ex ver-
 bo Dei in Rem publicam magna conser-
 tione introducentium ac procuranti-
 um; utpote Mosis, qui verum Dei cul-
 tum id politia suâ constituit & Aaroni
 præscripsit, Josaphati qui idola abole-
 vit, item Davidis, Hiskiae, Salomonis,
 Josiae & Iose, cui in solemnî inaugura-
 tione liber Testimonija Jojada Pontifi-
 ce datus fuit, ut nosceret curam & cu-
 stodiam illius publicam sibi esse com-
 mendatam; eratq; exhibitus in signum,
 quod eandem tueri deberet; imo si
 paulo proprius accedimus, contempla-
 turi nostrates Syconum Reges deprehen-
 dimus

sumus & in ijs magnum quondam ap-
 sisse pietatis ardorem & inestimabile
 studium circa producendum verum cul-
 tum. Præter ceteros memorandus est
 Rex ERICUS cognomento Sanctus, qui
 Christianam fidem eamq; religionem,
 in has terras Finlandicas per tot Martis
 furores & bellorum tumultus adduxit,
 nec reticendus GUSTAVUS I. qui supersti-
 tionem abolevit Papisticam; nec obli-
 vionis tradendus CAROLUS IX qui religio-
 né verā ad Lappones promulgavit multo-
 minus silentij peplo involvendus GUSTAVUS
 Adolphus qui pro Lutherana doctrina tu-
 enda in Germania telo iactus occubuit,
 quanto ergo majori divini cultus ardo-
 re olim flagrabat, dum spiravit, tanto ma-
 gis nunc æternis inferendus tabulis, in
 perpetua m̄ sui nominis gloriam. Imò
 hodieq; noster Serenissimus ac Clemen-
 tissimus Rex (cui Deus felicissimum
 successum, prospereimaq; fata concedat!)
 nihil tam cordi habet, quam ut vera Re-
 ligionis puritas in universo suo regno,
 omnibusq; provincijs sarta recta pro-

p̄geatur, atq; ut venerandum hoc Religi-
onis Palladium tanto evidentius omni-
bus innotesceret, neq; quisquam ejus
cognoscendi copiam sibi negatam jure
conqueri posset; curavit Edictum Reli-
gionis conservandæ, vulgo Religionis
Placat imprimi, toti regno singulisq;
provinciis promulgari, pœna sancita in
violatores Edictorum, unde liquido
constat, quam ardenter Zelum habuit
hodieq; habet conservandæ Religionis.

THESES VI.

Meditatio nostra scire adhuc avet al-
terum Objectum juris Ecclesiastici,
in quose exerit scilicet in Sacri Ordinū
gubernatione obtinet enim maiestas po-
testatem in personas Ecclesiasticas, con-
stituendo idoneos ministros in usum
subditorum, ut eò rectius in vera reli-
gione informentur, quo spectat Jus vo-
candi & Confirmandi Episcopes ad An-
tistites (qui clero & simplicissimæ genti
præesse debent atq; inspicere, ne quid
detrimenti capiat Ecclesia vel in doctri-
na

na vel in moribus, moderando plebem
 insinuatione doctrinæ veræ & Christia-
 næ) simul ac Pastores in amplioribus
 beneficijs: ab hoc jure haud quaquam
 Majestas excludenda, cum ipsi hoc com-
 petat, tam & ratione persona quia est mem-
 brum Ecclesiæ præcipuum, quam p. re-
 tione officii cum sit Ecclesiæ tutor & utri-
 usq; Tabulæ Decalogi custos divinitus cō-
 stitutus, ut antea ostensū erat, & supra pa-
 triuit. Sciat proporrò quilibet nos hic no-
 tanter dicere Majestatem sibi soli vendi-
 care vocationem non γενικώς sic dictam,
 vel generalem ministrorum, quæ perti-
 net ad totam Ecclesiam una cum ele-
 ctione, requiritur enim consensus eccle-
 siæ qui necessariò præcedat, (nam invi-
 tæ Ecclesiæ justas contradicendi causas
 habenti neminem potest salva concien-
 tia obtrudere,) antequam quispiam ad
 hoc vel illud munus obcundum fuerit
 confirmatus, sed vocationem ἀδικᾶς sic
 dictam, hæ specialem, habet sibi solus
 reservatam, iisq; destinatam, quorum
 profectuum Majestas bene conicia est,

per tot varia edita specimina, ad probandum hoc exempla nobis undique constant tam sacra quam profana, cumq; illa sacra majoris fidei censenda quam profana, speramus neminem habere nos suspectos criminis μελαθάσεως εἰς ἄλλο γένος quod si aliqua eorum hic allegare consultum duximus, Salomon enim Sadocū Pontificem instituit loco Abiathari officio moti, 1. Reg. 2. 35. Iosias constituit Sacerdotes in Officiis suis hortatusq; est eos, ut ministrarent in dome Domini, 2. Paral. 3 s: 2. Jus illud supradictum vocandi generale quod Ecclesiæ competit, exinde constat, nam cum Ecclesia ex triplici statu constet primo Ecclesiastico, sub quo Pastores, Politico sub quo Magistratus, Populari sub quo quivis de populo; singulis itaq; suæ partes in vocatione debentur, adeoq; ut primæ debeat statui Ecclesiastico qui de vocatione, integritate vitæ, sinceritate doctrinæ, & dexteritate docendi omnium optimè judicare potest, Secundæ Magistrati cui tabularum custodia, & execu-

executio gravissima demandata est ;
cumq; Magistratus sint Ecclesiaz nutritores, ac tanquam Clypei & scuta in populo eminere debent, ita ad ipsos pertinet cura falsos cultus ac dogmata abrogare, exemplo Constantini Magni qui dixit ad Episcopos. c. *Vos estis inquit Episcopi in Ecclesia, ego extra Ecclesiam suum Templum constitutes Episcopus.* Tertia deniq; populo , cuius est audire, petere & eligere si capax fuerit tanti oneris sustinendi. Breviter Dn. Nicolaus Hunnius , huic calculum addit dicendo, d. Ecclesiasticus status debet consulere de persona, popularius approbare, Politicus decernere.

THESES VII.

AD hanc gubernationem circa sacra spectat etiam institutio ordinis ac discriminis inter Ministros, ut sicut Deus ipse ordinem fecit donorum varietate, & differentia, dotando quospidam excellentiam singularium donorum præce- teris, ita & eundem hodieq; per suum

B 4

Vi-

c. Euseb. lib. 4. cap. 24. d. Hun. in dem. Min. luitb. Class. 3. n. 6.

Vicarium sc. Majestatem conservari vult,
 adeoq; ut certus ordo instituatur inter
 eos, quorum nonnulli erunt superio-
 ris eminentiae ac dignitatis, quidam
 rursus inferioris, ut in moderno re-
 sum statu hoc ordine supremus est Ar-
 chiEpiscopus, Deinde Episcopi omnes
 honore ac potestate pares, & Superin-
 tendentes quibus est demandata accu-
 rata inspectio Ecclesiarum sue Diœce-
 si inclusarum, quiq; ad illam sustinen-
 dam non prius a Majestate vocantur,
 nisi antea probè Regi spectata fuerit
 eorum doctrina ac eruditio, vitæq; in-
 tegrity ex multis rerum argumentis
 percepta, ijsq; præterea incumbit ad
 mandatum Regis sinceritati doctrinæ
 attendere, meliora ingenia in futurum
 Ecclesiæ usum promovere, Ministro-
 rum viduarum & orphanorum curam
 in sua Diœcesi agere, Academiarum pro-
 curationem suscipere & quæ sunt reli-
 qua, de quibus consulenda Ordinatio Eccl.
 Suecana. Item D. Iohan. Matth. Episcop.
 Stregnens. Idea boni ordinis. His Präsi-
 bus

bus Ecclesiasticis adjunguntur Consistoriales a Majestate constituti , vulgo Capitulares & olim *Pralati Decani* sic dicti , nunc Professores Ecclesiastici Scholarum Rectores , in hunc Senatum electi habentur , quorum est ad nutum majestatis , certis ordinarijs diebus vel urgente necessitate , etiam extraordinariis , dijudicare & examinare causas Ecclesiasticas deq , negotiis dioecesanis deliberares ; Porro in hoc ordine Clericorum succedere constitutum est à Majestate districtuum ac Territoriorum singulorum Præpositos , quorum est interesse visitationibus , notare enormitates animi , intendere bono ordini præ ceteris Ministris , communicare literas Majestatis vel Episcopi cum Pastoribus earumq , executionem urgere , his proximi sunt a Majestate constituti Pastores cum suis Comministris , Sacellani sic dicti , quibus ruri ad sacella sive annexas officium facere incumbit .

THEISIS VIII.

Ad Majestatis curam tanquam Nutriti-
ii Ecclesiæ maximoperè refertur.
bonesta Ministrorum sustentatio, quæ in-
cumbit ei 1. ex debito cum enim su-
prema Potestas a Pastoribus spiritualia
bona metit, erit æquum ut iis retribu-
at carnalia lege gratitudinis, 2. ex libe-
ralitate beneficentia restanda erga mi-
nistros qui sunt legati Dei & Di-
spensatores mysteriorum, argumentari
itaque possit hic quispiam a minori ad
majus, si hoc sit legatis procerum ter-
renis, multo magis id fieri debet legatis
Christi, videndum itaq; ne mendicitatis
opprobrio dignitas sacerdotalis obnu-
biletur, & considerandum quod operarius
dignus sit mercede sua, nam qui altari servit su-
stentari debet ab eo. **Q**uis enim pascet gre-
gem & de lacte ejus non comedit. Innuit
Paulus 1. ad Corintb. 9. itaq; est ejus sic
disponere, ut non egeant & cogantur
tale vitæ genus exercere ob penuriam,
quo functio ipsorum interturbetur, im-
pediatur & vili pendatur, nec ut ipso-
rum

sum uxores post mortem, liberi & familia
 prorsus ad stipem adigantur & in igno-
 minia vivant, sed ut habeant de quo vi-
 vere possint, suosq; sustentare, huic sen-
 tentiæ quodammodo foenerantur lucem
 exempla nonnulla ostendentia Imper-
 ratorum prospectionem circa ministro-
 rum stipendia ut Josephi dantis sacerdoti-
 bus in Ægypto demensum ex granarijs pu-
 blicis Gen. 47. 21. Mosis levitica tribui
 assignantis decimas fructuum Exod.
 34. v. 26. Inter ceteros Reges sum-
 moperè laudanda est nostrorum Cle-
 mentissimorum Sveonum Regum singu-
 laris prospectio qui cujvis in suo mune-
 re optima sustentandi media Clemen-
 ter destinaverat, Episcopis sua certa
 præmia, Pastoribus parochianis, sua Pa-
 storalia, atq; tertiam partem decimarum
 frumentariarū, flaminiam habitationi &
 quotidiano usui necessariam, ejus ædes
 ac domus tenentur Parochiani ædificare,
 secund: 2. Cap. Knrd B. L. L. desti-
 natum insuper ijsdem aliquod præmij
 pro

prosepulta, introductione puerperarū,
etc. quemadmodum Ordinantia Regum
Antiquorum & nostri Clementissimi
Regis Caroli XI. nuperrime confirmata
luculenter declarant atq; ostendunt.

THEISIS IX.

Ad majestatis imperium circa sacra
pertinet ius Synodos generales & extraor-
dinariæ convocandi in quibus tribuli hæ-
resium eradicari ac spinæ Schismatū ex-
cipari, excessus corrigi, deformata refor-
mari membraq; Ecclesiæ ad piam fidei
concordiam reduci & vincere Domini ad
frugem ubertim & felicitatis adduci, pos-
sunt, in tali synodo proponet edicta
publica de exterminanda & abolenda
omni doctrina impiâ, Deo ejusq; ver-
bo dissentaneâ, omnibusq; regni mem-
bris eius usum interdicer, accuratam etiā
inquisitionē impostorum seductorum
& deceptorum instituet, quos omnes
ac singulos in lucem protractos mani-
festos reddi curabit, & pro merito deli-
gi puniet; Collapsum Dei cultum re-
stitu

stituet, atq; reformationem Ecclesiarū ex
 verbo Dei ad illius normam suscipiet, et
 sic omnia reducendo ad perfectiorem
 statum, in qvo etiam debet Majestas non
 solum inter esse sed præesse, tanquam
 Caput membrorum, Ecclesiæ Patronus
 ac Protector Conciliorum. Sic Constan-
 tinus Magnus a. primum concilium con-
 tra Arium Niceæ congregavit, unde
 vocatum est Nicenum, Theodosius Ma-
 gnus b. Constantinopolitanum contra
 Macedonium, convocavit ; sic Theodosius
 minor contra Nestorium Ephesinum. Mar-
 cianus imperator Caledonense. Et hæc
 jam sunt illa quatuor præcipua Occume-
 nica Concilia quæ quondam magna Epi-
 scoporum ac sacerdotū frequentia cele-
 brata sunt. Præterea fuere etiā antiquos
 Concilia quædā provincialia celebrata,
 quale erat concilium illud quod Rex Joh.
 III. Ubsal. coegit A. 1572. hinc satis liquet
 frustra Pontificem Romnum sibi hanc
 Regiæ Majestatis potestatem arrogare,
 cum

a. Euseb. lib. 6. Cap. 6. d. v. Constant.
 b. Niceph. l. cap. 10.

eum constet omnino omnibus retro
seculis illam penes Imperatores & Reges
semper fuisse.

THESIS X.

Quemadmodum in praecedente Thesis ostensum erat concilia eo fine esse suscepta, ne errores perniciosi, & Schismata in Ecclesiam introducantur, introducta soveantur, & contentionibus inanibus purus Dei cultus impediatur, sicq: candida sponsæ stola defædetur, ita nunc in sequenti ostendere conabimur quatenus Majestatis jus est tales errantes coercere? catenus est itaq; ejus officij primo inquirere, an convicti fuerint hæreseos, Deinde imperare suis ministris ut modestâ doctrinâ eosdem informent, sic facili negotio pedentim deducere eos possunt ab isto pravo sensu quo abundant; si vero admoniti non resipiscunt, nec patientur se doceri, verum contumaciter errorrem tuentur, seditiose disseminando, virusq; suum occulte animis hominum instilando

lando in eo mordicus perseverant, tum
 non statim, sed post unam alteramve
 admonitionem excommunicandi. Sic fe-
 cit *Constantinus*, ille enim Idololatras Chri-
 stianis intermixtos a., singulari quadam
 prudentia in lucem produxit, productos
 errantes, si fuere seducti rectius instrui
 curavit, pertinaces vero seductores, o-
 mnemq; informationem respuentes ex-
 pellendos judicavit, ne alios inficerent.
 Quo in negotio prudenter sane eum
 fecisse autumo, nam licet Princeps ha-
 buerit potestatem capitali pena affici-
 endi Hæreticos, interim tamen hoc non
 faciat; verum potius curet, ut ille quita-
 les odiosos, sine studio seducendi alios,
 errores fovet contra fundamentum fi-
 dei, instruatur, si modò informationem
 admittit, vitamq; pravam doctrinâ sans
 temperat & corrigit, & si alii manifestæ
 hæreses non dum sunt damnati, tum
 ab Ecclesia non sunt expellendi, multo
 minus est consuetudo eorum evitanda

exem-

a. Euseb: cap; lib. 1. de V. Const. Cap, 2.

exēmplo Pauli, qui Corinthiacam Ecclesiā
fīam b. multis erroribus infectam non
est averſatus, nec Salvator Apostolos
ſuos licet in magnis erroribus verſare-
tur, rejecit, ſed tolerandipotius ac me-
lius informandi, e contra (proh dolor)
horribilis eſt Pontificiorum ſententia,
qui docent in eos eſſe ſæviendos gladios
flamis, promisque & vi. prout illud cō-
probarent truculentis exemplis & eruen-
tis lanienis; verū aliter ſentit Constanti-
nus Magnus, cujus hæc ſūt präclara verba
Ut ſumma eſt dementia eorum vicem do-
lere, ſic hominibus cum mente capti ſunt pa-
nas infligere extrema eſt dementia & inſci-
tia e. Qvamobrem de capitib[us] p[en]a infli-
genda hæreticis, inter Pontificios &
Augustanæ Confessionis Theologos cō-
troversia eſt ingens, qvam ventilare
noſtri non eſt negotij, ſed illam diluen-
dam remittimus Theologis. interim pla-
cet mibi ſummoperè ſententia noſtri ce-
leberrimi Theologi Admod, Rev Doct:
Enevaldi Svenonij dicentis in ſua Synopsi
Theol.

Theol. de Magist: polit. pag. 206: Nulla argumenta, neque exempla proferri possunt, monstrantia propter nudam heresim, quam quis privatum fovet sine alios seducendi studio, esse capite plectendum. Sin vero moliantur, aut excitent seditiones, vel publice evomant blasphemias in Deum, capitali supplicio justè puniuntur.

THEISIS XI.

Cum hactenus de potestate Majestatis circa Hæreticos coerendos actum fuit, ita nunc de iis qui eandem procuringant aliqua cruce subjungenda, quod sic omnino per eos qui in Academiis officio debito funguntur, illi enim refellendo heresim, religionem & pietatem per sadam doctrinam promulgant, promovent, conservant, qua propter a Majestate non frustra constitutæ sunt Academiz tanquam Officinæ publicæ, bonarum artium morumque honestorum seminaris, Ecclesiæ & Reipublicæ Armoamentaria, ex quibus omnis generis arma depromutuntur non tantum ad propugnandum verum & sincerum Dei

tultum, sed etiam ad defendendam ac
conservandam Reipublicæ salutem &
incolumitatem; Sine his non haberi
possunt Doctores idonei, nisi prius in
Academiis instituantur atque sic ad mi-
nisterium præparentur, nam quemad-
modum Viridaria perennitatem non ob-
tinent, nisi in plantariis tenellæ edu-
centur Arbores quæ in locum emorta-
rum succedent aliquando, sic nullus
ordo diu nequit conservari integer,
nisi in Academiis tanquam sacris plan-
tariis, formentur alii qui emeritis suc-
cedant. Majestas igitur jus habet non
tantum erigendi & instituendi quin &
fundandi ejusmodi Viridaria, in quibus
juventus instar apum ex honestissima-
rum artium Thalamis flores (quos fe-
runt culta novalia pythagorica, quærere
potest, successos extrahere, extraquis fa-
vos præparare sapientiæ in omni vita
utilissimos, ut tandem evadant boni
cives, docti & ad Ecclesiæ vel Reipu-
blicæ gubernationem idonei, quibus
post.

postmodum eorum Docentes hoc est,
bonarum artium Doctores & Profes-
sores, post varia exantata specimina,
brabeja & honores pro merito distri-
buere & conferre possunt. hinc ap-
paret talem constitutionem Scholorum
à Majestate esse haud inutiliter factam,
iiserviunt enim ad veram religionem
conservandam, mores & vitam civium
informandam artiumq; liberalium co-
gnitionem parandam, quales enim
Schola exhibet, tales etiam Respublica
habitura est moderatores ac cives. non
igitur incongrue dixit Quintilianus:
*Scholam esse felicitatis causam & fontem
qua ditat totam regionem non secus argenti
fodina & argenti fodina locupletissimam.*

THESES XII.

E Volutis sic quodammodo iis huc
usq; sollicitè, quæ ad imperium sum-
marum Potestatum circa sacra facere vi-
debantur, nunc quidem ordinis perpe-
xendi series efflagitaret à nobis hanc

provinciam: ut hic adjungeremus omnia
 illa objectionum tela, & Argumento-
 rum tormenta, quibus adversa cohors
 muuita, nostrarum Thesum mœnijs rui-
 nam minari istumq; ingerere tentat:
 verum quoniam ea inserere atq; evol-
 vere pagellarum angustia, animique
 lubentia ob magis amabilem brevi-
 tatem non permittit, idcirco relinquam-
 mus ea ad Discursus aetum discutienda.
 Tantum hac vice coronidis loco &
 ob evidentiorem materie plenitudi-
 nem addamus: Majestati competere
 Jus circa ordinationem dierum pæni-
 sentialium regationum & gratiarum so-
 lennium annuatim celebrandorum in
 toto regno singulisque provinciis,
 quorum celebratio quod sic constituta
 a Majestate cuivis in propatulo est, per
 edicta illa publica quæ in universum
 regnum transmissa ad mandatum Re-
 gis quotannis simplicissimæ genti indi-
 cari debent, ut exemplum habemus in
 nostra patria: noster enim Screnissi-
 mus

mus. Rex semper curat imprimi ejus-
 modi edicta, ut celebratio horum die-
 rum, tanta cum ardenter devotione
 apud omnes ac singulos subditorum
 fiat, hisque nos omnes commonefa-
 ctos vult non tantum ad agendam se-
 riam poenitentiam, verum etiam grati-
 arum actionem, ut gratis visceribus
 ruminemus beneficia Dei nostri, quod
 non tantum patriam, sed & vineam
 Domini liliis verbi sui saviter redo-
 lentibus constitam, a furentiæ Bellonæ
 minis in hunc usque diem, sartam &
 tectam servaverit, ut non rueret in ini-
 micorum manus, qui torturæ & sangu-
 ni nostro inhababant atque tabernacu-
 lum SS. nomen ejus violare ac pollu-
 ere satagebant, imò quod roboratis ve-
 stibus portarum nostrarum fecit nos sub
 regmine patulæ pacis olivæ recubare;
 atque ut porro nobiscum maneat, ob-
 mutescere faciat ferale murmur an-
 numque ubertim felicitate coronet,
 nobisque placidam concedat pacem, est

quod semper & iudeis in votis habemus, Deoque tanquam Rerum publicarum Conservatori & Restauratori sapientissimo, gratias agamus in omnibus eternitates!

TANTUM.

*Venerabilis ac Per Eximie
Dn. GABRIEL STEINBERG/
Philosophiae Candidate,
meritissime,
Amice maximè sincere.*

In summo sane est constituta periculo salus mortaliū, si non ut decet & debet Numen aeternum veneratur, ejusque doctrinae puritas conservatur. Et quo negotium circa tantas res est difficilius, ita majori fide stabiliendum. Illi qui hac vera salutis fundamenta ritè volunt servare fidi sunt oportet

du-

dubiores. Ad quod officium obven-
 dom, nulli optiores ipsis, quibus cura
 ecclesiae est commissa reperiuntur: Et
 quoniam plura sunt ad rem sacram
 pertinentia, ut vera religione tutela e-
 iusdem defensio ac ampliatio, cui etiam
 subsequitur sacri ordinis gubernatio in
 regimine ac ordinatione bonorum ec-
 clesiae, que sunt firma reipublicae ful-
 cro, ligamenta pacis, vincula unionis,
 inde sequitur hisce ritè dispositis sta-
 re imperia, vigere Respublicas,
 florere regna; harum verò rerum or-
 eius si in totum in humeros ordinis ec-
 clesiastici esset derivatum, impossibile
 ibi force spartam concreditam cum ho-
 nore exornare: quamobrem non sine
 ratione summa Majestati hac cura jure
 Divino est demandata; Is enim ut cu-
 sios est utriusque tabulae, ita propter of-
 ficiis

ficii eminentiam ecclesiasticis auxiliaribus
præbet manus; hoc tamen te-
nendum, ut ministris verbi non est
concessum negotia tractare civilia, ita
salubri ac sano consilio ne fiat confusio
statuum, habeant omnia ordinem ac li-
mites, quos transilire periculosem. Tibi
itaque gratulor Pereximie Dn. CAN-
DIDATE quod volueris in tam nobili ma-
teria ingenii sui robur ostendere, judicii
acumen diffundere, stylumque ad tam
præclara laxare: Materia sane ut
ventilatu digna quoque statui conve-
niens, ita ejus notitia tibi & aliis sui
ordinis ante omnia insigniter prodest.
Vale, sic tuis novis honoribus brevi
ad eundis, adplaudere voluit

Tuus ut nosti
GABRIEL THAUVONIUS,
Reg. Stip.

